

UILYAM BLEYK SHE'RIYATIDA ROMANTIK G'OYALAR TAHLILI

Alfraganus universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti

Logopediya yonalishi

3 kurs talabasi

Turg'unboyeva Feruza Shuxrat qizi

Аннотация: Mazkur maqolada ingliz romantizmining yirik vakillaridan biri Uilyam Bleyk (1757-1827) ijodi tahlil qilinadi. Shoirning poetik merosida romantizm oqimiga xos asosiy g'oyalar – tabiat va inson o'rtasidagi uyg'unlik, ruhiy erkinlik, tasavvufiy ramziylik, ijtimoiy adolatsizlikka qarshi tanqidiy ruh va orzudagi ideal jamiyat tasviri ko'rib chiqiladi. Bleykning "Nihoyatda begunohlik qo'shiqlari" ("Songs of Innocence") va "Tajriba qo'shiqlari" ("Songs of Experience") turkumlari romantik tafakkurning yuksak namunasi sifatida tahlil etilib, unda insonning ma'naviy evolyutsiyasi va ijtimoiy muhit bilan kurashi ifodalanganligi ilmiy yondashuv asosida yoritiladi.

Калит so'zlar: Uilyam Bleyk, romantizm, begunohlik va tajriba, ramziylik, erkinlik, ijtimoiy tanqid.

АНАЛИЗ РОМАНТИЧЕСКИХ ИДЕЙ В ПОЭЗИИ УИЛЬЯМА БЛЕЙКА

Аннотация: В статье анализируется творчество Уильяма Блейка (1757-1827), одного из крупнейших представителей английского романтизма. Рассматриваются основные идеи, присущие романтическому направлению в его творчестве: гармония природы и человека, духовная свобода, мистический символизм, критический настрой против социальной несправедливости и образ идеального общества в мечтах. Циклы Блейка «Песни невинности» и «Песни опыта» рассматриваются как яркие образцы романтической мысли, а

научный подход используется для освещения духовной эволюции человека и его борьбы с социальной средой.

Ключевые слова: Уильям Блейк, романтизм, невинность и опыт, символизм, свобода, социальная критика.

AN ANALYSIS OF ROMANTIC IDEAS IN WILLIAM BLAKE'S POETRY

Abstract: This article analyzes the work of William Blake (1757–1827), one of the leading figures of English Romanticism. It examines the key ideas inherent in the Romantic movement in his work: the harmony of nature and humankind, spiritual freedom, mystical symbolism, a critical attitude toward social injustice, and a dreamlike vision of an ideal society. Blake's cycles "Songs of Innocence" and "Songs of Experience" are examined as striking examples of Romantic thought, and a scholarly approach is used to illuminate human spiritual evolution and the struggle with social environment.

Keywords: William Blake, Romanticism, innocence and experience, symbolism, freedom, social critique.

XVIII asr oxiri va XIX asr boshlarida Yevropa adabiyotida qayta kelgan romantizmning o'ziga xos tub tasvirida insonatini ulug'lash, his-tuyg'ularini o'ngdan ustun qo'yish va tabiat bilan uyg'unlikni targ'ib etish orqali klassitsizm va ma'rifatparvarlik oqimlariga qarshi keskin reaksiya paydo bo'ldi. Klassitsizm inson tafakkurining tartib-intizom va qat'iy yordamga bo'ysunishini talab qilgan bo'lsa, romantizm shaxsiy erkinligini, individual dunyoqarashni, tasavvur va orzularning cheksizligini qadrladi. Shu ratsional romantizm moddiy-estetik hodisa, balki falsafiy-ma'naviyatning eng muhim davridagi ham o'z davri muhim adabiyotlardan biri hisoblanadi.

Inglizida romantizmning tarixi va adabiyotida Uilyamleykning (1757-1827) o'rni alohida xususiy ega. U klassik poeziyaning qat'iy chegaralarini buzgan, ramziy

va mifologik obrazlarni o'ziga xos tarzda qo'llab, milliy romantizmning tamal toshini qo'ygan ijodkor sifatida e'tirof etish. Bleyk she'riyati moddiy moddiy' golik, balki falsafiy mushohada, diniy ramziylik va ijtimoiy tanqid uyg'unligining namunasi bor.

Shoirning ijodida inson qalbi va ruhiyatidagi ichki kechinmalar markaziy o'rinni egallaydi. U insonning beg'uborlikdan tajribaga o'tishi, orzu va ideallarning ijtimoiy haqiqat bilan to'qnashuvi jarayonini chuqur mushohada qiladi. haqida, "Songs of Innocence" ("Beg'uborlik qo'shiqlari") va "Songs of Experience" ("Tajriba qo'shiqlari") turkumlari romantik tafakkurning eng yuksak badiiy ifodasi bo'lib, ularda insonning ruhiy evolyutsiyasi ramziy obrazlar vositasida ochib berilgan.

Bundan tashqari, Bleykning she'riyatida diniy timsollar, bibliyaviy motivlar, mifologik manzaralar va orzudagi ideal jamiyat tasviri ham muhim o'rin tutadi. Shoir zamonaviy jamiyatdagi zulm, adolatsizlik va tengsizliklarni keskin tanqid qilgan holda, insoniyatning erkinlikka, adolatga va ruhiy uyg'unlikka g'oyasini oldingi suradi. Shu bois Bleyk ijodi ingliz romantizmining falsafiy-estetik asoslarini shakllantirgan, Yevropa adabiy tafakkuriga katta ta'sir ko'rsatgan muhim meros sifatida qadrlanadi.

Uilyam Bleykning she'riy merosi ingliz romantizmining dastlabki bosqichini belgilab bergan bo'lib, u jismoniy estetik jihatdan, balki falsafiy, ijtimoiy va ma'naviy mazmuni bilan ham alohida turadi. Bleyk o'z asarlarida inson ruhiyatining cheksizligini, ichki dunyo ziddiyat va uyg'unliklarni ramziy obrazlar orqali tasvirlaydi. Uning she'rlari ko'pincha diniy va mifologik ramzlar bilan boyitilgan bo'lib, ular orqali shoir jamiyatdagi adolatsizlik, ijtimoiy tengsizlik va insonning erkinlikka intilish jarayonini badiiy shaklda ifodalagan.

Hayot, "Songs of Innocence" va "Songs of Experience" turkumlari Bleyning eng muhim romantik izlanishlari sifatida qadrlanadi. "Songs of Innocence"da u inson hayotini beg'uborlik, poklik va bolalarcha samimiyat orqali tasvirlaydi. Bu davr insonning orzular va ezgulikka ishonch bilan kutish sifatida ko'riladigan.

“Songs of Experience”da esa hayotning murakkab, ko'pincha zulm va tajriba bilan yo'g'rilgan haqiqatlari, inson qalbidagi iztiroblar va jamiyatdagi tengsizliklar tasvirlanadi. Shu orqali Bleyk inson hayotini ikki qutbli jarayon sifatida ko'rish: beg'uborlikdan tajribaga, orzudan haqiqatga o'tish yo'li doimiy kurash, izlanish va ma'naviy o'sishni talab qiladi.

Bu turkumlar natsional romantizmning ijobiy oqibatlarini ifodalaydi, balki insoniyatning umumiy ruhiy taraqqiyotini falsay mushohada qilish ham yaratadi. jismoniy Bleykning ijodi milliy ingliz romantizmining hayotida, balki butun jahon adabiyotining falsafiy-ijtimoiy rivojida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shoirning romantik g'oyalari diniy ramzlar, mifologik obrazlar va ijtimoiy tanqidiy ohang bilan uyg'unlashib, o'z davrining falsafiy-ma'naviy qarashlariga yangicha mazmun kiritdi. Bleyk jamiyatdagi zulm, tengsizlik va erkinlik masalalarini poetik tasvirlar orqali ko'tarib chiqib, o'quvchini chuqur fikrlashga undadi. Shu tariqa, uning ijodi romantizmga xos xossalar – shaxsiy erkinligi, his-tuyg'ulari mustahkamligi va tabiat hamda inson uyg'unligi g'oyalarini yanada boyitdi.

Demak, Uilyam Bleykning she'riyati romantizmning asarlarida poydevor bo'libgina qolmay, keyingi ingliz va jahon adabiyotida insonning ruhiy olami va erkinlikka intilish g'oyalarining badiiy ifodasi uchun yangi ufqlar ochdi. Uning asarlari ramziy mazmuni, falsafi mushohada va ijtimoiy tanqidiy ruh bugungi kunda hamdagi bo'lib qolmoqda.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bleyk, V. *Aybsizlik va tajriba qo'shiqlari*. London: 1794 yil.
2. Bloom, H. *Uilyam Bleyk: Vizyoner shoir*. Nyu-York: Chelsi uyi, 2008 yil.
3. Frye, N. *Qo'rqinchli simmetriya: Uilyam Bleykning tadqiqoti*. Princeton: Princeton universiteti nashriyoti, 1947 yil.

4. Bentli, GE *Jannatdan kelgan begona: Uilyam Bleykning tarjimai holi*. Yel universiteti nashriyoti, 2003 yil.
5. Erdman, DV *Bleyk: Imperiyaga qarshi payg'ambar*. Prinston universiteti matbuoti, 1977 yil.
6. Damrosch, D. *Romantizm va inqilob: Bleyk, Wordsvort va Koleridj*. Oksford universiteti nashriyoti, 1989 yil.
7. Makdisi, S. *Uilyam Bleyk va 1790-yillarning imkonsiz tarixi*. Chikago universiteti matbuoti, 2003 yil.
8. Tomson, I. *Uilyam Bleykning Kembrij hamrohi*. Kembrij: Kembrij universiteti nashriyoti, 2003.
9. Abrams, MH *Ko'zgu va chiroq: romantik nazariya va tanqidiy an'ana*. Oksford universiteti nashriyoti, 1953 yil.
10. Bate, WJ *Klassikdan romantikaga: O'n sakkizinchi asr Angliyadagi lazzat binolari*. Kembrij: Garvard universiteti nashriyoti, 1946 yil.